

*Projekt je sofinanciran iz Programa INTERREG V-B Adriatic-Ionian
ADRIION Programme 2014-2020, Second Call for Proposal – Priority Axis*

NAČRT ZAŠČITE IN REŠEVANJA OB ZEMELJSKIH PLAZOVIH Verzija 3.0

	Organ	Odgovorna oseba	Datum	Podpis
Izdelal	Urad župana			
Odobril	Poveljnik CZ	Igor Benko		
Sprejel	Župan	Tadej Beočanin		
Skrbnik	Urad župana	Matevž Brataševac		

V S E B I N A

1. ZNAČILNOSTI NESREČE.....	4
1.1. Uvod.....	4
1.2. Relief in geološko-morfološke značilnosti področja OA.....	4
1.3. Značilnosti zemeljskih plazov	6
1.4. Najbolj ogrožena območja v OA.....	9
1.5. Verjetnost nastanka verižne nesreče	9
2. OBSEG NAČRTOVANJA.....	11
2.1. Ravni načrtovanja	11
2.2. Možne posledice zemeljskega plazu.....	11
3. KONCEPT ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI	12
3.1. Podmene.....	12
3.2. Zamisel izvedbe zaščite, reševanja in pomoči	12
3.3. Uporaba načrta	16
4. SILE IN SREDSTVA TER RAZPOLOŽLJIVI VIRI.....	17
4.1. Izvajalci nalog zaščite, reševanja in pomoči.....	17
4.2. Materialno-tehnična sredstva za izvajanje načrta.....	19
4.3. Finančna sredstva za izvajanje načrta	19
4.4. Stroški intervencije	20
5. OPAZOVANJE, OBVEŠČANJE IN ALARMIRANJE	21
5.1. Opazovanje nevarnosti	21
5.2. Obveščanje in alarmiranje ogroženih ljudi ter izvajalcev nalog	21
5.2.1. Aktiviranje gasilskih enot in obveščanje pristojnih organov	21
5.2.2. Obveščanje pristojnih organov, organizacij in služb	21
5.2.3 Obveščanje javnosti.....	21
5.2.4. Opozarjanje na preteče nevarnosti	22
5.2.5. Navodilo o alarmiranju	23
6. AKTIVIRANJE SIL IN SREDSTEV.....	24
6.1. Aktiviranje organov vodenja ter sil in sredstev	24
6.1.1. Ocena stanja na prizadetem območju.....	24
6.1.2. Odločitev o aktiviranju.....	25
6.1.3. Aktiviranje sil in sredstev za zaščito, reševanje in pomoč	25
6.1.4. Spremljanje razmer	25
6.2. Pomoč v silah in sredstvih ter drugih oblikah pomoči.....	26
6.2.1. Presoja potreb po pomoči	27
6.2.2. Odločanje o pomoči	27
6.2.3. Sprejemanje pomoči	27
7. UPRAVLJANJE IN VODENJE	28
7.1. Organi in njihove naloge	28
7.2. Operativno vodenje	28
7.2.1. Operativno vodenje zaščite, reševanja in pomoči.....	28
7.2.2. Vodenje aktivnosti ob nesreči.....	29
7.3. Finančna pooblastila	30
7.4. Organizacija zvez	31

Projekt je sofinanciran iz Programa INTERREG V-B Adriatic-Ionian ADRION Programme 2014-2020, Second Call for Proposal – Priority Axis

8. UKREPI IN NALOGE ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI	32
8.1. Zaščitni ukrepi	32
8.1.1. Evakuacija	33
8.2. Naloge zaščite, reševanja in pomoči	34
8.2.1. Sanacijski ukrepi	35
9. OSEBNA IN VZAJEMNA ZAŠČITA	36
10. OCENA ŠKODE IN ODPRAVA POSLEDIC	37
11. RAZLAGA POJMOV IN OKRAJŠAV	38
12. UPORABLJENA LITERATURA	39
13. DODATKI IN PRILOGE K NAČRTU	40

1. ZNAČILNOSTI NESREČE

1.1. Uvod

Načrt zaščite in reševanja ob plazenju tal v občini Ajdovščina je izdelan na podlagi Zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami (Ur. l. RS, št. 51/06, 97/10 in 21/18 – ZNOrg), Uredbo o vsebini in izdelavi načrtov zaščite in reševanja (Ur. l. RS, št. 24/12, 78/16 in 26/19), Oceno ogroženosti občine Ajdovščina, splošno zakonodajo in izvedbenimi predpisi.

Z načrtom zaščite in reševanja se zagotavlja organizirano in usklajeno delovanje za preprečitev nesreč oziroma zmanjšanje njihovih posledic ter čim hitrejšo zagotovitev osnovnih pogojev za življenje ob nesreči. Po 37. členu Zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami je v občinski pristojnosti:

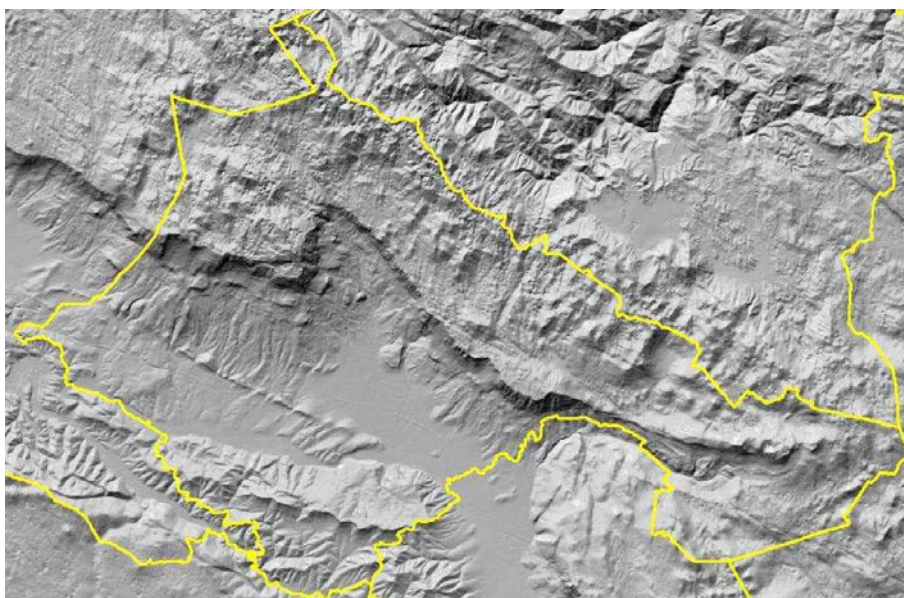
- urejanje sistema zaščite, reševanja in pomoči v občini v skladu z ZVPNDN;
- spremljanje nevarnosti, obveščanje in alarmiranje prebivalstva o pretečih nevarnostih;
- zagotavljanje elektronskih komunikacij za potrebe zaščite, reševanja in pomoči v skladu z enotnim informacijsko komunikacijskim sistemom;
- načrtovanje in izvajanje zaščitnih ukrepov;
- izdelava ocen ogroženosti ter načrtov zaščite in reševanja;
- organiziranje, razvijanje ter vodenje osebne in vzajemne zaščite;
- organiziranje, vodenje in izvajanje zaščite, reševanja in pomoči na območju občine;
- določanje, organiziranje in opremljanje organov, enot in služb Civilne zaščite ter drugih sil za zaščito, reševanje in pomoč v občini;
- zagotavljanje nujnih sredstev za začasno nastanitev v primeru naravnih in drugih nesreč;
- določanje in izvajanje programov usposabljanja občinskega pomena;
- usklajevanje načrtov in drugih priprav za zaščito, reševanje in pomoč s sosednjimi občinami in državo;
- zagotavljanje osnovnih pogojev za življenje ter odpravljanje posledic naravnih in drugih nesreč;
- določanje organizacij, ki so posebnega pomena za zaščito, reševanje in pomoč v občini;
- mednarodno sodelovanje na področju zaščite, reševanja in pomoči v skladu s tem zakonom.

1.2. Relief in geološko-morfološke značilnosti področja OA

Območje Občine Ajdovščina je reliefno izredno razgibano. Ravnina se pojavlja le ob reki Vipavi - v delu od Ajdovščine proti Vipavi, drugod prevladujejo kotline, rečne terase in gričevje. Za Trnovski gozd in Hrušiško-Nanoško planoto je značilen oster prehod iz

Projekt je sofinanciran iz Programa INTERREG V-B Adriatic-Ionian ADRION Programme 2014-2020, Second Call for Proposal – Priority Axis

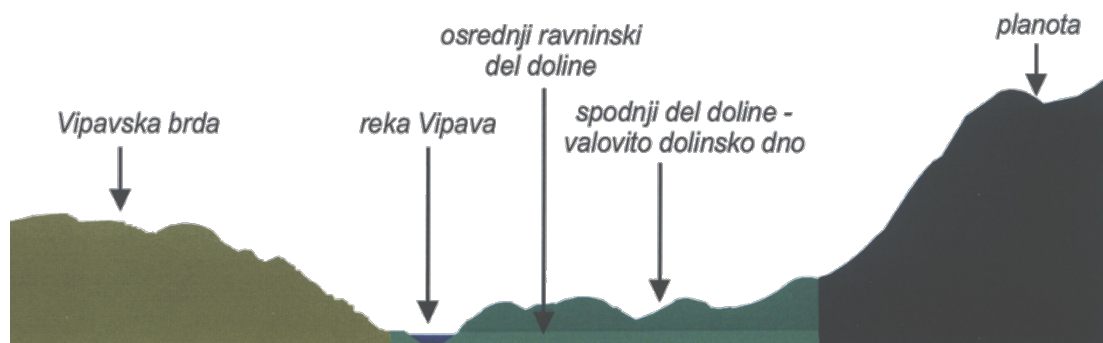
ravninskega sveta v planote, kjer se pojavljajo ozke uravnave na robu (Gora), brezna, uvale in suha kraška polja. Območje sestavljajo sedimentne kamnine, flišni laporji, peščenjaki in rečne naplavine. Po pobočjih navzgor do roba planot prevladuje grušč, na planotah pa apnenci (predvsem zgornji triasni dolomiti in jurski apnenci).

Relief občine Ajdovščina (Vir: Geopedia)

Ravninski del prekriva eocenski fliš (tanke plasti laporja in peščenjakov), v ozkem pasu na jugu so naloženi eocenski apnenci, na severnem robu območja pa apniške breče in drobir navaljen s pobočij planot. Med flišem in narinjenimi apnenci se nahaja grušč.

Višinska razgibanost območja občine je relativno velika – najvišja točka občine (Mali Golak) leži na nadmorski višini 1495 m, ostali del roba Trnovske planote je visok od 900 do 1000 m. Najnižja geografska točka občine so Batuje z nadmorsko višino 60 m. Povprečni naklon terena je 10°, povprečna nadmorska višina pa znaša 216 metrov.

Prečni prerez Vipavske doline

1.3. Značilnosti zemeljskih plazov

Številne pojave porušanja naravnega ravnovesja na zemeljskem površju zaradi delovanja gravitacije in zunanjih procesov fizikalnega in kemičnega preperevanja ter erozije uvrščamo pod zemeljske plazove. Beseda zemeljski pove, da je tak pojav vezan na zemeljske površinske sloje. Naziv zemeljski plazovi torej zajema pojave plazenja v najširšem smislu – to je zelo različne pojave porušanja naravnega ravnovesja na terenu.

Pojave porušanja naravnega ravnovesja v najširšem smislu delimo na tiste v hribini in tiste v zemljini. Kot posebne pojave k plazenjem prištevamo tudi drobirske in blatne tokove.

Osnovni pojavi naravne porušitve v **hribinah** so naslednji

- hribinski zdrsi po šibki ploskvi diskontinuitete v hribini (ploskovni ali klinasti);
- hribinski (kamninski) podori ob subvertikalnih stenah iz trdne kamnine;
- drsenje, prevračanje, kotaljenje in padanje posameznih blokov in kamnov ter zdrsi grušča prek strmih hribinskih brežin.

Osnovni pojavi naravne porušitve v **zemljinah** so naslednji:

- plazenje po pogojenih conah (ali ploskvah) v zemljini ali na stiku zemljine s podložno hribino (običajno, najbolj pogosto plazenje);
- polzenje zemeljskih mas, ki iz izvora plazenja polzijo po pobočju gravitacijsko navzdol (podobno kot med, če ga razlijemo na nagnjeni površini);

Osnovni pojavi, ko material potuje v **obliki tokov** iz izvora po strugah vodotokov so:

- tokovi, ki tečejo s hitrostjo tekočin ter poleg vode in zraka vsebujejo znaten delež trdne drobne in/ali grobe frakcije zemljin
- blatni tokovi v katerih prevladuje nad večjimi kosi kamnine drobna frakcija
- piroklastični in vulkansko pogojeni tokovi.

Na pojav plazov vplivajo geološke in reliefne značilnosti območja, hidrološki pojavi, vegetacija, podnebje in ne nazadnje tudi vpliv človeka, ki z nesmotrnim poseganjem v prostor vse pogosteje ruši naravno ravnotežje. Neugodne vremenske razmere pa k pogostosti in intenziteti plazov samo še dodatno pripomorejo.

Zemeljski plazovi se najpogosteje pojavljajo v območjih pobočnih nanosov, ki ležijo pod stabilnejšimi obronki in na hudourniških območjih, kjer globinska erozija ali prekomerno zamakanje povzročata plazenje in labilnost zemljišča. Pogojno stabilna in nestabilna zemljišča pa se lahko aktivirajo tudi iz vrste drugih vzrokov, kot so:

- prenavlaženost hribin zaradi zastajanja vode na terasah, prevelikega pronicanja vode in prepočasnega podzemnega odtoka,

- pregrupacija hribinskih mas zaradi planiranja površin ali spodkopavanja bregov z gradbenimi posegi.

Nastanek plazov lahko povzročijo dolgotrajni nalivi, prve spomladanske otoplitve oziroma potres, vendar v naprej ni mogoče napovedati morebitnega aktiviranja posameznega plazov in njegov obseg. Za zagotovitev ustrezne pripravljenosti je potrebno evidentiranje labilnih področij in mest potencialnega nastanka plazov.

Hribinski in zemljinski pojavi porušitev naravnega ravnovesja so v Sloveniji različno razširjeni. V splošnem velja, da so hribinski pojavi porušitev naravnega ravnotežja pogosti v alpskem in na visoko hribovitem terenu, kjer so zemeljski plazovi zelo redki. Nastanek drobirskih tokov je vezan na alpski in hribovit teren. Zemeljski plazovi nastopajo v nižjem hribovitem in gričevnatem svetu.

Pri opredeljevanju stopnje ogrožanja so pomembni predvsem naslednji dejavniki:

- **napovedljivost pojava:** če je pojav možno predvideti tako časovno kot prostorsko, se mu lahko izognemo oziroma nanj pravočasno reagiramo (nizka stopnja ogrožanja), če ga ne moremo, potem je stopnja ogrožanja visoka;
- **velikost pojava:** čim večje mase so vključene v premikanje, bolj je pojav ogrožajoč in težje ga je preprečevati;
- **hitrost gibanja:** čim večja je hitrost gibanja pojava, tem težje se mu je izogniti, hujše so posledice, čas za ustrezno reakcijo, za izogibanje ali preprečevanje pa krajši;
- **oddaljenost mesta delovanja od mesta sproženja:** kadar se pojav sproži na oddaljeni, pogosto težko pristopni lokaciji, stran od oči možnih opazovalcev, kar je lahko več kilometrov stran od mesta končnega delovanja, po navadi pomeni popolno presenečenje, na katerega nismo pripravljeni, in zaradi tega so lahko posledice zelo hude;
- **lokacija pojava glede na naseljenost:** kadar se pojav dogaja na naseljenem območju, je človekova ogroženost neposredna, v primerjavi s pojavi, ki se zgodijo v odročnih krajih in pogosto niso niti registrirani;
- **pogostost dogajanja:** večja pogostost dogajanja na istem območju nas naredi za pojav občutljive, pojav spremljamo, ga proučujemo, se mu lahko izognemo ali ga saniramo, če se pojav na določenem območju zgodi na vsakih sto let ali redkeje, pa spomin na dogodek zbledi in s tem tudi naša pozornost.

Za različne pojave porušitev in plazenja (v Sloveniji) velja naslednja ocena:

Porušitve v hribinah

Hribinski zdrsi po šibki ploskvi diskontinuitete v hribini (ravninski in klinasti):

- težko napovedljivi;
- od majhnih do velikih dimenzij;
- najpogostejše nastane nenaden hiter zdrs, pri čemer celotna masa zdrsne naenkrat; redkeje nastopajo zdrsi po valoviti ploskvi v več zaporednih časovnih intervalih z vmesnimi premori; zdrsi nastopajo po navadi v hribovitem

nenaseljenem svetu ali pa na visokih umetnih usekih v hribini, ki lahko neposredno ogrožajo človeka; pogostost nastanka hribinskih zdrsov je sorazmerno velika, toda pada z velikostjo pojava.

Hribinski (kamninski) podori ob subvertikalnih stenah iz trdne kamnine:

- težko napovedljivi, posebno čas, ko naj bi podor nastal;
- od pojavov ogromnih razsežnosti do majhnih pojavov;
- hitrost gibanja je zaradi navpičnega padanja blokov, skal in kamnov blizu prostemu padu;
- zgodijo se lahko visoko v alpskih stenah nad dolino;
- po navadi nastanejo v manj naseljenem hribovitem svetu;

Drsenje, prevračanje, kotaljenje in padanje posameznih blokov in kamnov ter zdrsi grušča prek strmih hribinskih brežin:

- praktično nenapovedljivi razen za širše območje, brez časovne opredelitve;
- večinoma manjši dogodki, kot je padanje kamnov, zelo redko padanje večjih hribinskih blokov in skal;
- hitrost padanja pri navpičnih stenah primerljiva s prostim padom, na nagnjenih brežinah, glede na njihov naklon ustrezno manjša;
- dogodki so pogosti po deževju in ob potresih v hribovitem in alpskem svetu;
- najbolj so ogrožene prometnice.

Porušitve v zemljinah

Plazenje po pogojenih conah (ali ploskvah) v zemljini ali na stiku zemljine s podložno hribino:

- številne vrste plazenja zemljinskega pokrova so ob dobrih raziskavah napovedljive;
- počasni procesi od nekaj milimetrov do največ nekaj metrov na dan;
- zgodijo se v gričevnati in hriboviti krajini, zgrajeni iz pretežno klastičnih kamnin, ali pa kot zdrsi pobočnih nanosov v deževnih obdobjih;
- pogosti so tudi na naseljenih območjih.

Polzenje zemljinskih mas, ki iz izvora plazenja polzijo po pobočju gravitacijsko navzdol:

- možna napoved po nastanku zemljinskega plazmu, katerega plazina se lahko ob povečanju vsebnosti vode spremeni v viskozni blatni tok ali podoben pojav;
- proces je srednje hiter, (napreduje lahko tudi več deset metrov na dan) in ogroža predvsem objekte, medtem ko življenja niso ogrožena (zelo redko, kadar se pojav zgodi ponoči);
- pogosto ogroža naseljena območja, ker lahko polzenje zemljinskih mas deluje daleč stran od izvora, in seže tudi na ravninski poseljeni svet.

Tokovi, ki tečejo s hitrostjo tekočin:

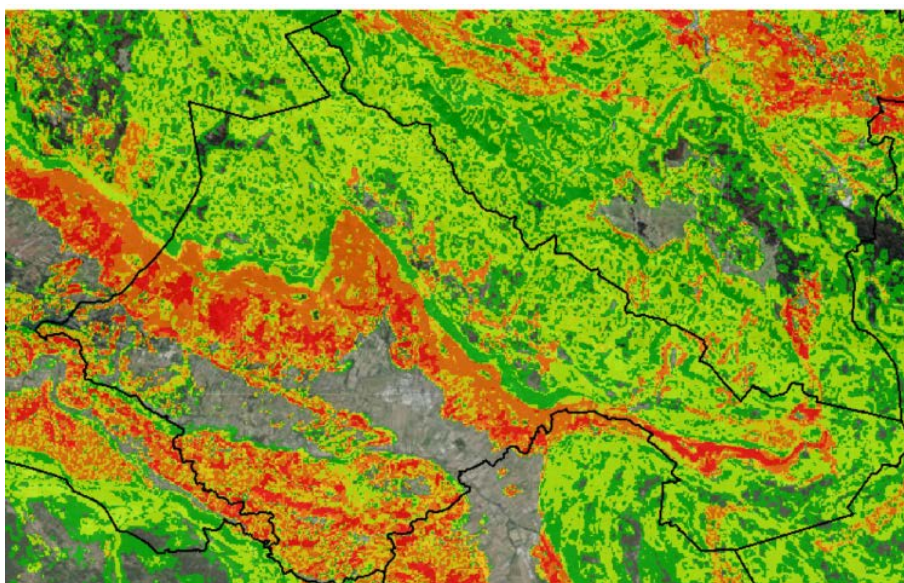
- včasih je možna napoved po pregledu plazmu, iz katerega izhaja drobirski tok;
- pogosto je njihova sprožitev neposredno povezana s količino padavin;

Projekt je sofinanciran iz Programa INTERREG V-B Adriatic-Ionian ADRION Programme 2014-2020, Second Call for Proposal – Priority Axis

- tok je zelo hiter (ponavadi s hitrostjo nekaj deset kilometrov na uro);
- tokovi se pogosto razlijejo po gosto naseljenem ravninskem svetu in lahko povzročijo hudo katastrofo.

1.4. Najbolj ogrožena območja v OA

Glede na predstavljeno geološko sestavo tal so na pobočjih pod obronki Gore, Čavna in drugod registrirana plazišča zemlje (večjega obsega nad naseljem Lokavec) v naselju Stomaž, v Budanjah, v Vrtovinu, v Gaberjah, v Višnjah, na Brjah, na Planini, na Vrtovčah, v Šmarjah, v Gorenjah, na Colu, v Beli, v Podkraju ter v Ajdovščini (ob izviru Hublja, Zukčev hrib). Večina registriranih plazov ogroža posamezne ceste in posamezne hiše; v Lokavcu in Stomažu pa tudi skupine hiš.

Informativna karta verjetnosti pojavljanja zemeljskih plazov na območju občine Ajdovščina (Vir: <http://gis.arso.gov.si/atlasokolja>)

1.5. Verjetnost nastanka verižne nesreče

Zaradi zemeljskih plazov lahko pride do nastanka naslednjih verižnih nesreč in motenj:

- izpada telekomunikacij,
- poškodb električnih napeljav in omrežja,
- poškodb vodovodnega omrežja,
- prometnih nesreč in naletov vozil na nezavarovanih odsekih,
- motenj v cestnem in železniškem prometu,
- eksplozij zaradi nepravilno evakuiranih virov (cisterne goriv, plina, peči ipd.) in zaradi mehanskih poškodb in deformacij virov eksplozij.

Projekt je sofinanciran iz Programa INTERREG V-B Adriatic-Ionian ADRION Programme 2014-2020, Second Call for Proposal – Priority Axis

Predvsem lahko pride do onesnaženja vodnih virov in posledično pomanjkanja pitne vode. Poudariti je potrebno, da so pričakovani trenutni zdrsni lokalnega značaja.

2. OBSEG NAČRTOVANJA

2.1. Ravni načrtovanja

Temeljni načrt zaščite in reševanja ob zemeljskih plazovih je občinski.

2.2. Možne posledice zemeljskega plazu

Ob aktiviranju plazov bi bilo ogroženo predvsem premoženje (stanovanjske hiše, gospodarska poslopja, prometna infrastruktura, kmetijske in gozdne površine,...). Obstaja tudi neposredna ogroženost prebivalcev izpostavljenih stanovanjskih hiš v primeru intenzivnega premikanja plazu v Lokavcu, Stomažu in Gorenjah.

Pričakovane posledice so: moten ali onemogočen promet, poškodbe gradbenih objektov, materialna škoda, onesnaženje okolja, motena oskrba s pitno vodo, spremenjene struge vodotokov, izjemoma tudi poškodovani prebivalci.

3. KONCEPT ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI

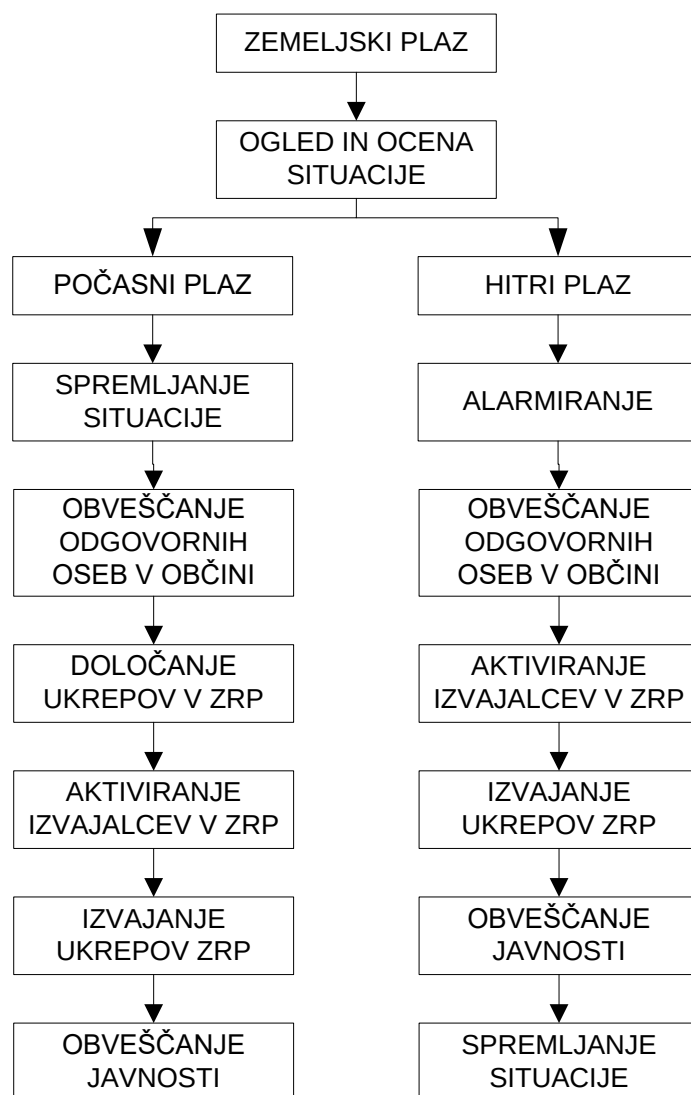
3.1. Podmene

Do zdrsra zemeljskih gmot lahko pride nenadoma – hitro ali postopoma – počasi. Za sistem ZRP je zelo pomemben podatek o tem ali gre za ogroženost:

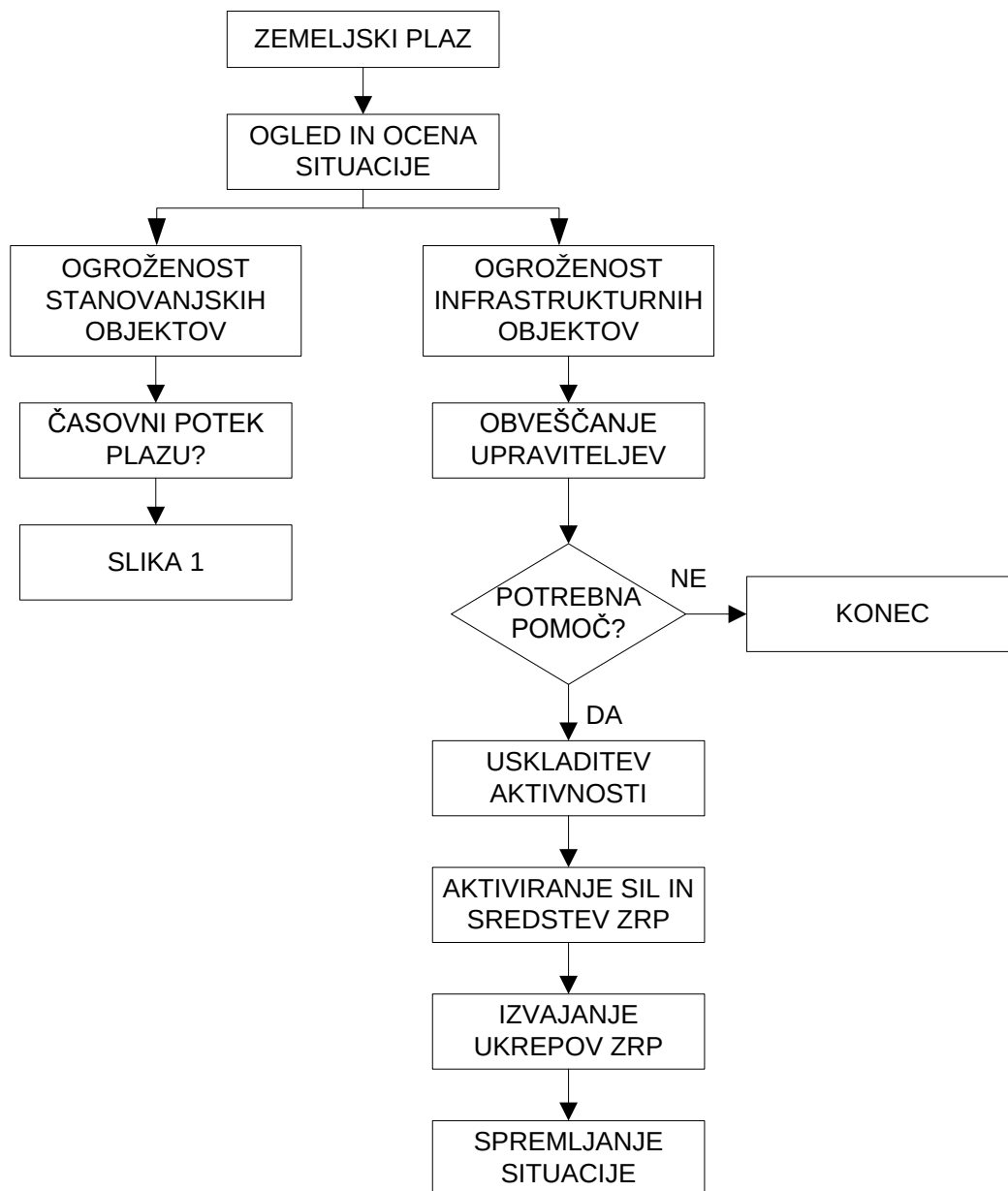
1. infrastrukturnih objektov (ceste, vodovod, elektro napeljav...),
2. stanovanjskih in drugih objektov.

3.2. Zamisel izvedbe zaščite, reševanja in pomoči

Slika 1: Koncept izvedbe ukrepov ZRP glede na časovni potek plaz

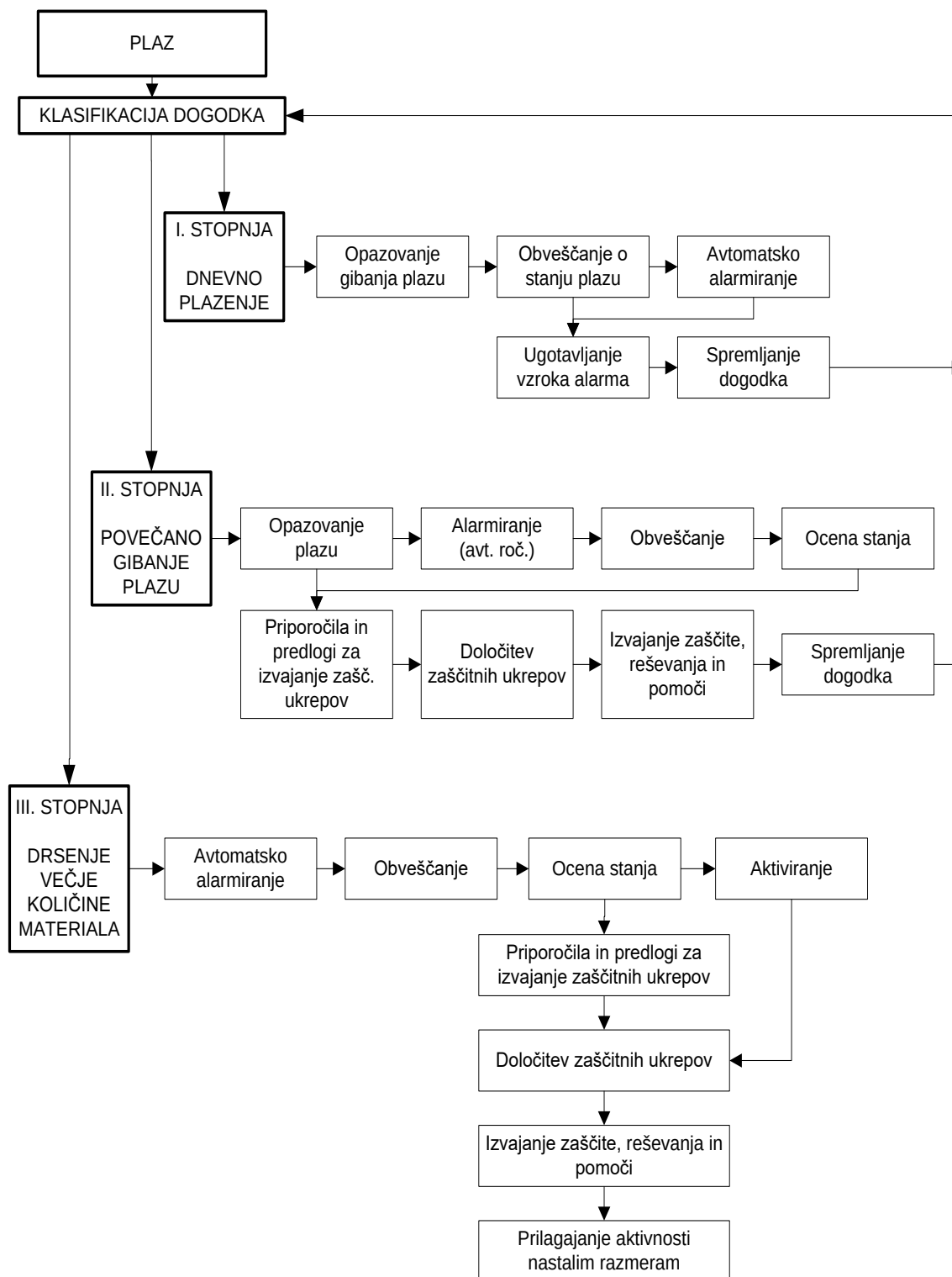

Slika 2: Koncept izvedbe ukrepov ZRP glede na ogroženost objektov

Projekt je sofinanciran iz Programa INTERREG V-B Adriatic-Ionian ADRION Programme 2014-2020, Second Call for Proposal – Priority Axis

Slika 3: Koncept izvedbe ukrepov ZRP v primeru večjega plazu

Ob pojavu plazov večjega obsega¹, ki ogroža prebivalce in objekte, je koncept zaščite, reševanja in pomoči razdeljen na tri stopnje in sicer:

I. STOPNJA - dnevno plazenje

V tej stopnji je opredeljeno stanje plazov glede na strokovne raziskave in predvidevanja, da se plaz giblje z določeno hitrostjo. Izdela se prognoza gibanja plazov, na podlagi katere se ogroženo prebivalstvo lahko še pravočasno izseli.

II. STOPNJA - povečano gibanje plazov

Do povečane hitrosti gibanja plazov pride zaradi velike nasičenosti plazine z vodo. V tej stopnji ogrožanja se predvideva, da bo plaz poškodoval in tudi rušil zidane objekte (brez človeških žrtev), vendar se z aktiviranjem določenih sil in sredstev za zaščito reševanje in pomoč ter z izvajanjem nekaterih zaščitnih ukrepov lahko zelo ublaži posledice nesreče.

III. STOPNJA – drsenje večje količine materiala

Ob izdatnejšem deževju v daljšem časovnem obdobju obstaja nevarnost, da se nakopičena splazela masa zaradi infiltracije meteorne in talne vode lahko spremeni v maso več sto tisoč m³.

Če gre za plazove, ki prizadenejo ali ogrožajo zgolj cestne komunikacije ali ostalo infrastrukturo, potem ReCO izvede obveščanje upravljalcev skladno z Načrtom za aktiviranje in obveščanje izvajalcev ZRP v OA.

1. V vseh ostalih primerih ReCO izvede obveščanje GRC, ki opravi ogled in prvo oceno situacije. O ugotovitvah obvesti ReCO. Če razmere tako narekujejo, ReCO obvesti odgovorne osebe OA (PCZ in župan). Te razmere pa so lahko:
 - potreba po evakuaciji prebivalstva iz prizadetega in/ali ogroženega objekta in/ali območja,
 - potreba po izvedbi drugih zaščitnih in reševalnih ukrepov iz tega načrta,
 - če gre za večjo nesrečo, kjer so potrebne gradbena in druga mehanizacija, dodatne sile in sredstva ter dodatna tehnična oprema.
2. Poveljnik CZ in OŠCZ (po posvetu z vodjo intervencije, geologom in drugimi strokovnjaki) organizira in zagotovi izvedbo nalog ZRP.
3. Vodja intervencije izdela poročilo in poskrbi, da kopijo končnega poročila o intervenciji prejme OA. Če je bil aktiviran štab CZ, potem le-ta izdela končno poročilo, vodja intervencije pa mu posreduje vmesno poročilo.

¹ Državna komisija za sanacije pri MOPE opredeli plaz kot plaz večjega obsega, če izpolnjuje pogoj, da ogroža človeška življenja in objekte ter da je povzročil ali lahko povzroči večjo materialno škodo.

3.3. Uporaba načrta

Načrt zaščite in reševanja ob zemeljskih plazovih predvideva različne nivoje ukrepanja glede na to, ali gre za počasen ali hiter plaz oz. za plaz, ki ogroža infrastrukturne ali stanovanjske objekte. Organizacijo, obveščanje in aktiviranje ter delovanje v primeru zemeljskega plazu na območju občine Ajdovščina določa Načrt za aktiviranje in obveščanje izvajalcev ukrepov zaščite in reševanja.

Načrt zaščite in reševanja se prične izvajati pri plazovih, kjer redne službe ne morejo z razpoložljivimi viri uspešno izvesti intervencijo. Odločitev o aktiviranju načrta sprejme poveljnik Civilne zaščite ali Župan.

Načrt za aktiviranje in obveščanje izvajalcev ukrepov zaščite in reševanja v OA
--

4. SILE IN SREDSTVA TER RAZPOLOŽLJIVI VIRI

4.1. Izvajalci nalog zaščite, reševanja in pomoči

Redne službe, ki izvajajo naloge zaščite, reševanja in pomoči so predvsem:

- **Gasilska javna služba**

Izvajalci gasilske javne službe izvajajo naloge gašenja in reševanja ob požarih ter druge naloge zaščite, reševanja in pomoči, za katere so opremljeni in usposobljeni. Osrednja enota za gašenje in reševanje ob požarih in osrednja splošno-reševalna enota za opravljanje nalog zaščite, reševanja in pomoči v občini Ajdovščina je Gasilsko reševalni center (GRC). Gasilsko službo na območju občine izvajajo Gasilsko reševalni center Ajdovščina in gasilske enote prostovoljnih gasilskih društev Ajdovščina, Col, Selo in Šmarje.

- **Javna zdravstvena služba**

Izvajalci javne zdravstvene službe zagotavljajo nujno medicinsko pomoč, reševalno službo in zdravstveno varstvo ob posebnih pogojih ter pri reševanju v primeru nesreč ter druge naloge iz svoje pristojnosti.

Osrednja enota za prvo medicinsko pomoč na območju občine je Zdravstveni dom Ajdovščina, ki zagotavlja službo nujne medicinske pomoči (NMP).

- **Policija**

Policija zagotavlja javni red in mir ter varnost ob nesrečah na ogroženih in prizadetih območjih ter druge naloge iz svoje pristojnosti. Predvsem pa policija zavaruje območje nesreče, omogoča interveniranje intervencijskim enotam, odkriva in preiskuje kazniva dejanja in prekrške povezane z nesrečo, identificira osebe in trupla, išče pogrešane osebe ter preiskuje vzroke nesreče. Izvajanje policijskih nalog zagotavlja Policijska postaja Ajdovščina.

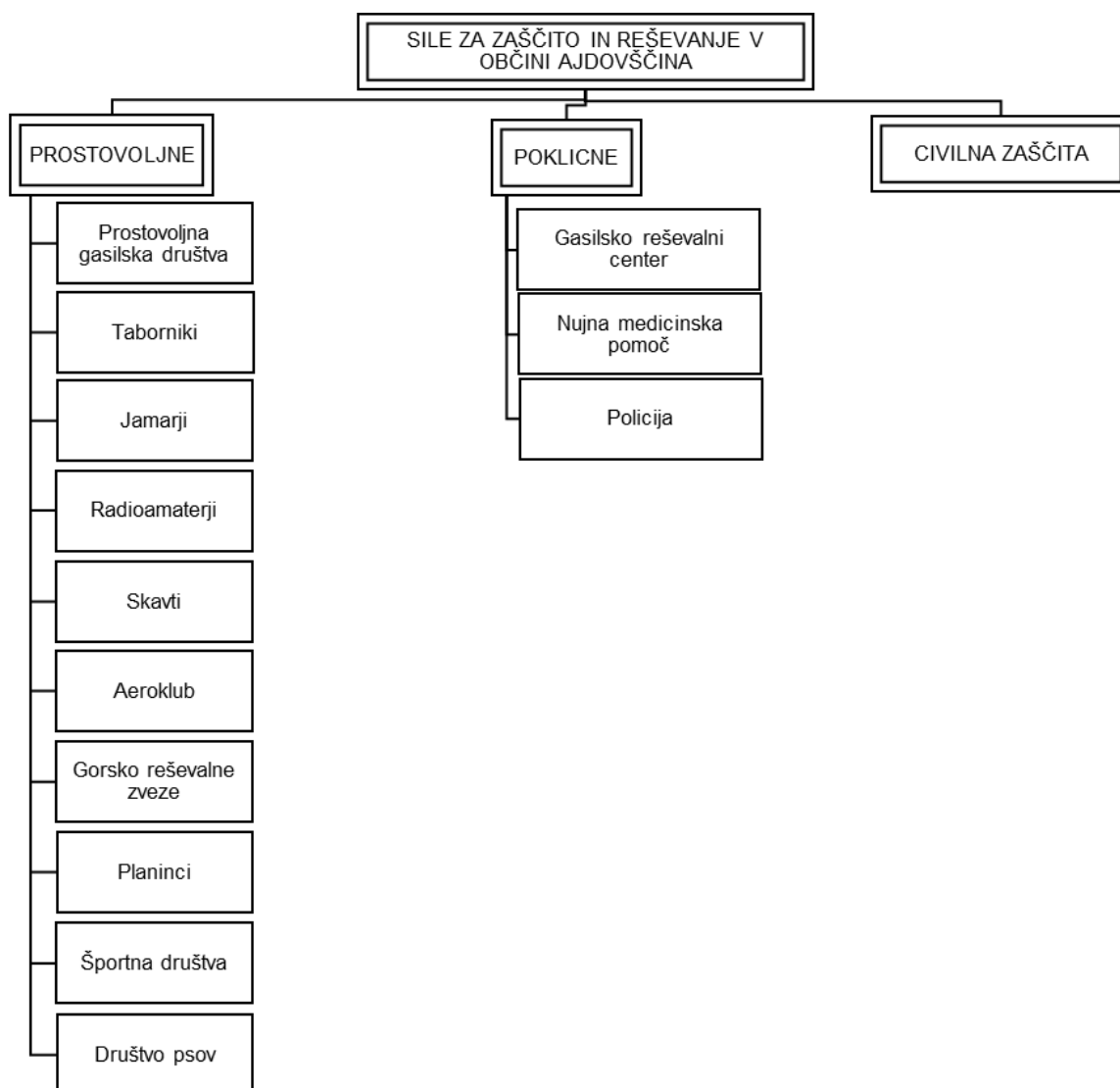
Poleg tega izvajajo naloge s področja ZRP tudi naslednja **društva**:

- Jamarsko društvo Danilo Remškar Ajdovščina,
- Taborniki Rod Mladi Bori Ajdovščina,
- Skavti STEG Ajdovščina – Šturje 1,
- Radioklub Ajdovščina,
- Aeroklub Josip Križaj,
- Gorsko reševalna zveza Slovenije, Postaja Tolmin, Skupina Ajdovščina,
- Planinsko društvo Ajdovščina,
- Kulturno športno društvo Vrnivec Cesta,
- Društvo Sirena Sub,
- Društvo psov Nova Gorica.

P- 1 Društva s področja ZRP

P- 2 Gospodarske družbe, zavodi in druge organizacije, ki se vključujejo v sistem ZRP glede na dejavnost, ki jo opravljajo

Projekt je sofinanciran iz Programa INTERREG V-B Adriatic-Ionian ADRION Programme 2014-2020, Second Call for Proposal – Priority Axis

Občina:

Župan:

- vodi zaščito, reševanje in pomoč ter odpravljanje posledic;
- odloča o uporabi sredstev proračuna;
- odloča o uporabi sredstev proračuna za pomoč prizadetim pri ustvarjanju osnovnih življenjskih razmer;
- zagotavlja finančna sredstva za obnovo pripravljenosti;
- razglaša nevarnost naravnih in drugih nesreč;
- opravlja druge naloge iz svoje pristojnosti.

P– 3	Seznam odgovornih oseb občine
P– 4	Seznam delavcev za ZRP v občini

Občinske sile za zaščito in reševanje in organi Civilne zaščite (CZ):

- poveljnik CZ,
- namestnik poveljnika CZ,
- štab CZ.

Poveljnik CZ:

- vodi operativno-strokovno delo pripadnikov Civilne zaščite in drugih sil za zaščito, reševanje in pomoč iz občinske pristojnosti;
- obvešča župana o posledicah in stanju na prizadetem območju ter daje mnenja in predloge v zvezi z zaščito, reševanjem, pomočjo ter odpravljanjem posledic nesreče;
- pripravi končno poročilo o nesreči in ga predlaga v sprejem občinskemu svetu;
- opravlja druge naloge iz svoje pristojnosti.

P– 5	Podatki o poveljniku CZ in njegovem namestniku
P– 6	Seznam članov občinskega štaba CZ
P– 7	Podatki o GRC in PGD

4.2. Materialno-tehnična sredstva za izvajanje načrta

Izvajalci nalog zaščite, reševanja in pomoči uporabljajo za izvajanje nalog iz svoje pristojnosti lastno opremo in opremo, ki jo imajo za te namene v uporabi. Za izvajanje nalog zaščite, reševanja in pomoči se lahko uporabi oprema in sredstva v občinskih skladiščih civilne zaščite.

Sredstva pomoči (živila, pitna voda, zdravila,...), ki so namenjena brezplačni razdelitvi ogroženemu prebivalstvu se zagotovi na podlagi seznamov opreme in sredstev gospodarskih družb, javnih zavodov in drugih organizacij.

4.3. Finančna sredstva za izvajanje načrta

Finančna sredstva potrebna za izvajanje načrta se zagotavljajo v okviru proračuna občine Ajdovščina na področjih

- Obramba in ukrepi ob izrednih dogodkih
- Intervencijski programi in obveznosti

na funkcionalnih namenih gasilstvo ter zaščita in reševanje.

Načrtujejo se sredstva predvsem za:

- stroške operativnega delovanja,
- stroške usposabljanj, izobraževanj, preverjanj in vaj,

- stroške nakupa in vzdrževanja opreme.

Dodatna sredstva za financiranje izdatkov za odpravo posledic nesreč, do zagotovitve osnovnih pogojev za življenje, se v skladu s predpisanim postopkom zagotovi iz sredstev proračunske rezerve.

Stroške za izvajanje dejavnosti organov državne uprave in dejavnosti javnih služb krijejo organizacije same iz sredstev za izvajanje omenjenih dejavnosti.

4.4. Stroški intervencije

Sile za zaščito, reševanje in pomoč, ki so sodelovale na intervenciji, posredujejo podatke o stroških, ki so jih imele na intervenciji, občini, da zbere celotne stroške intervencije.

Če povzročitelj ni znan, se krijejo stroški zaščite, reševanja in pomoči iz občinskega proračuna, sredstev proračunske rezerve in dodatnih sredstev, ki jih za to odobri Občinski svet.

5. OPAZOVANJE, OBVEŠČANJE IN ALARMIRANJE

5.1. Opazovanje nevarnosti

Pri hitrih zdrsih zemeljskih gmot je potrebno ugotoviti stabilnost plazov oz. verjetnost nadaljnega plazenja. V ta namen se pridobi strokovno mnenje geologa. Pri počasnih plazovih se organizira dežurna služba za spremljanje aktivnosti plazov ali zagotovi tehnični sistem nadzora in alarmiranja. O tem odloča poveljnik CZ. Pri tem mora upoštevati razmejitev pristojnosti med intervencijo ZRP (izvaja lokalni sistem zaščite in reševanja) in sanacijo (izvajajo lokalni in državni organi in službe za okolje in prostor). Dežurno službo organizira javna gasilska služba v dogovoru s poveljnikom CZ.

Načrt za aktiviranje in obveščanje izvajalcev ukrepov zaščite in reševanja

5.2. Obveščanje in alarmiranje ogroženih ljudi ter izvajalcev nalog

5.2.1. Aktiviranje gasilskih enot in obveščanje pristojnih organov

ReCO po prejemu obvestila o plazov takoj pristopi k aktiviranju enot po Načrtu za aktiviranje in obveščanje izvajalcev ukrepov zaščite in reševanja v OA ter obvesti policijo (OKC).

5.2.2. Obveščanje pristojnih organov, organizacij in služb

ReCO o nesreči obvešča organe, organizacije, podjetja in zavode po svojih načrtih. ReCO obvesti v primeru večjega plazov ali na zahtevo vodje intervencije:

- **Poveljnika CZ,**
- **Župana.**

Na zahtevo vodje intervencije ReCO obvešča tudi inšpekcijske službe in izvajalce javnih služb, če se ugotovi, da so potrebne na kraju nesreče.

Načrt za aktiviranje in obveščanje izvajalcev ukrepov zaščite in reševanja

5.2.3 Obveščanje javnosti

Obveščanje širše javnosti o izvajanju nalog zaščite, reševanja in pomoči se organizira, v kolikor plazenje traja daljši čas. Odločitev o tem sprejme Poveljnik CZ.

Po večjem požaru javnost obvešča PCZ v sodelovanju z vodjo intervencije. Obvestilo pripravi OŠCZ.

Aktivnost	Izvajalec
<i>priprava obvestila</i>	OŠCZ
<i>odgovornost za obvestilo</i>	PCZ, vodja intervencije
<i>pošiljanje obvestila</i>	OŠCZ

P-11 Pregled sredstev javnega obveščanja

5.2.4. Opozarjanje na preteče nevarnosti

O pretečih nevarnostih in v primeru, ko je treba nujno evakuirati prebivalce iz ogroženega območja ali zgradbe, o opozarjanju in obveščanju ogroženih in prizadetih prebivalcev odloča vodja intervencije ali PCZ.

Izvajanje opozarjanja in obveščanja :

Način obveščanja	Izvajalec	Opomba
preko zvočnikov na intervencijskih vozilih	gasilci, policija	
obvestila preko elektronskih medijev	ReCO, gasilci	Zahtevo ReCO posreduje vodja intervencije

Ob večji nesreči, ko se v izvajanje zaščite, reševanja in pomoči vključijo občinski organi, je za opozarjanje in obveščanje odgovorna OA. Občinski organi, ki vodijo in izvajajo zaščito, reševanje in pomoč (župan, poveljnik CZ), v ta namen vzpostavijo neposreden stik in redno komuniciranje s prebivalci, da bi dosegli ustrezno zaupanje in odzivanje na njihove odločitve. S tem namenom občina ogroženim prebivalcem redno posreduje informacije, ki jih prilagaja konkretni situaciji, in sicer:

- o razmerah na prizadetem območju,
- o nevarnostih za ljudi, premoženje in okolje,
- o tem, kaj se dogaja s poškodovanimi,
- kako dolgo bo trajal težaven položaj,
- kakšno pomoč lahko pričakujejo in kdaj bo prispela,
- način izvajanja osebne in vzajemne zaščite,
- kako naj sodelujejo z občinskimi organi in organi reševanja pri odpravljanju posledic in kje lahko dobijo dodatne informacije.

Te informacije občina posreduje preko javnih medijev in na druge, krajevno običajne načine. Za dodatne informacije lahko objavi posebno telefonsko številko svetovalne službe.

P-11 Pregled sredstev javnega obveščanja

5.2.5. Navodilo o alarmiranju

Znaka za alarmiranje se uporablja v sledečih primerih:

- znak za **opozorilo (svarilo) na nevarnost** se lahko uporabi za napoved bližajoče se nevarnosti nesreče;
- znak za **preplah oziroma neposredno nevarnost** se lahko uporabi ob nevarnosti, ki neposredno ogroža življenje ali zdravje ljudi in živali ter premoženje in kulturno dediščino v posameznem naselju ali na širšem poseljenem območju.
- znak za **prenehanje nevarnosti** se obvezno uporabi po prenehanju nevarnosti, zaradi katere je bil dan znak za preplah oziroma neposredno nevarnost.

O alarmiranju odloča poveljnik CZ OA. Ukaz za alarmiranje prenese na ReCO. V primeru alarmiranja se uporabi najbližja(e) sirena(e) na območju sproženega zemeljskega plazu lokalnega sistema javnega alarmiranja. Izjemoma, ob nenadni sprožitvi hitrega plazu, lahko ReCO takoj sproži alarmne sirene na ogroženem območju z znakom za nevarnost in o tem obvesti odgovorno osebo OA.

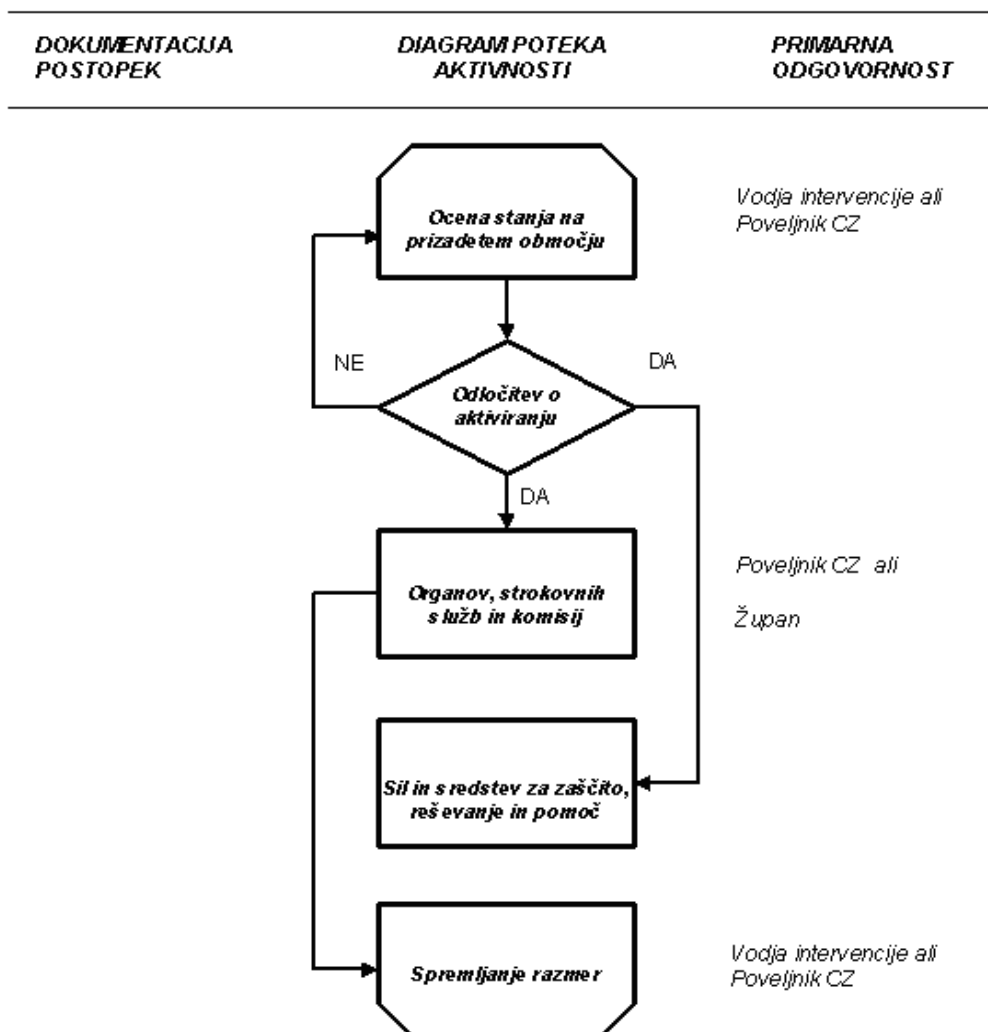
ReCO mora takoj po uporabi znaka za alarmiranje posredovati obvestilo javnim medijem o nevarnosti in napotkih za ravnanje prebivalcev na ogroženem območju. Po prenehanju nevarnosti je tisti, ki je izdal zahtevo za uporabo znaka za alarmiranje, dolžan ReCO:

- izdati zahtevo za uporabo znaka "prenehanje nevarnosti",
- izdelati navodilo za nadaljnje ravnanje prebivalcev.

ReCO je posreduje navodilo v objavo javnim medijem po svojem načrtu.

6. AKTIVIRANJE SIL IN SREDSTEV

6.1. Aktiviranje organov vodenja ter sil in sredstev

6.1.1. Ocena stanja na prizadetem območju

Oceno stanja na prizadetem območju poda vodja intervencije ali poveljnik CZ. Po obvestilu o nesreči in prvih poročilih oziroma zahtevah vodje intervencije, pristojni za aktiviranje občinskih sil in sredstev za zaščito reševanje in pomoč, presodijo stanje, možen razvoj razmer in posledice ter potrebo po uporabi občinskih sil in sredstev za zaščito, reševanje in pomoč.

6.1.2. Odločitev o aktiviranju

Po prejetem obvestilu in prvih poročilih iz terena ter glede na posledice nesreče poveljnik CZ aktivira/skliče organe, ki so pristojni za operativno in strokovno vodenje zaščite, reševanja in pomoč, oziroma podpirajo vodenje.

Poveljnik CZ aktivira/skliče:

1. Člane štaba CZ,
2. Odgovorne osebe občine in delavce strokovnih služb občine,
3. Pripadnike CZ službe za podporo - Ekipe za zveze (kurirje),
4. Komisijo za ocenjevanje škode ob naravnih in drugih nesrečah,
5. Ostale po nalogu pristojnih oziroma odgovornih oseb.

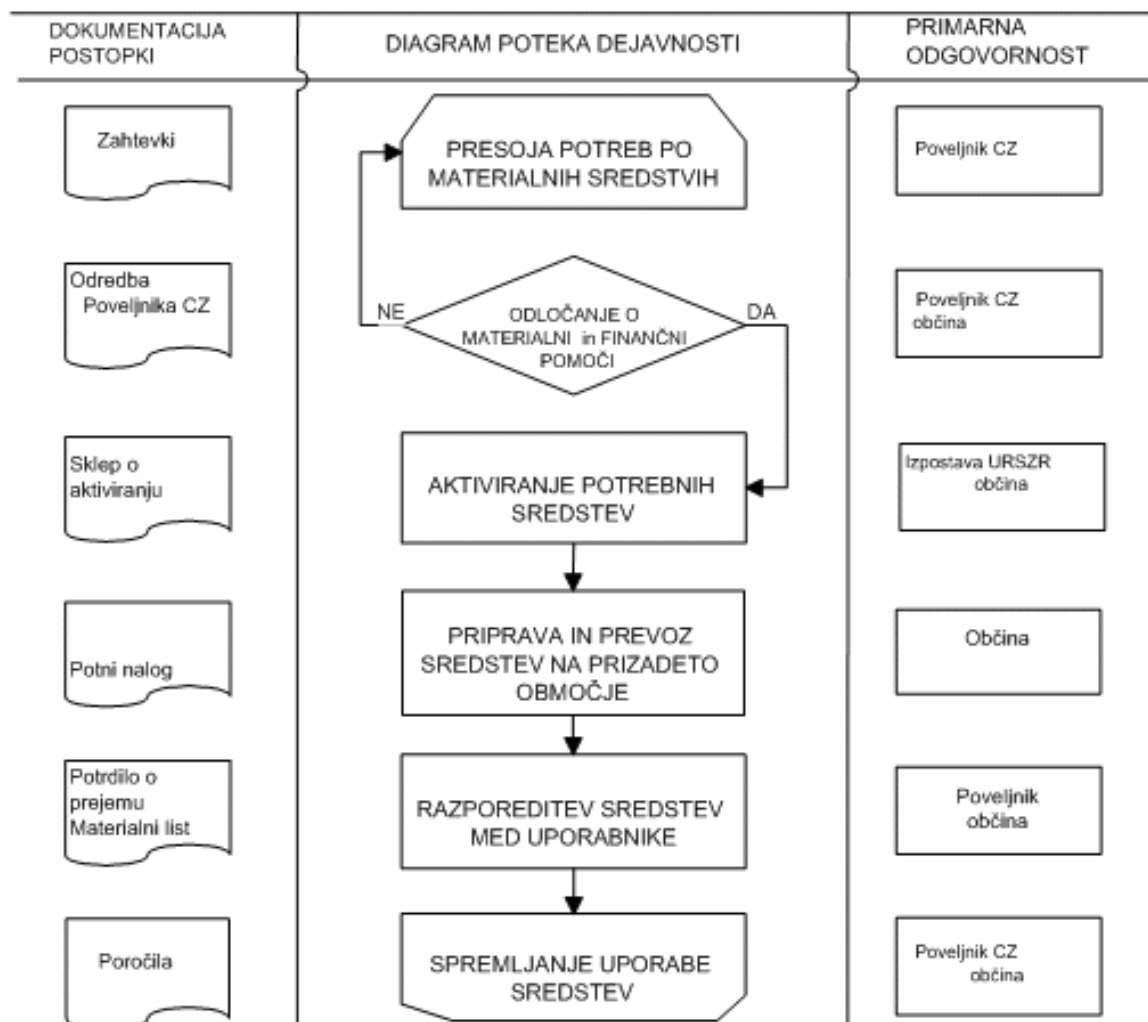
6.1.3. Aktiviranje sil in sredstev za zaščito, reševanje in pomoč

Če se pri presoji izkaže, da so za izvajanje zaščite, reševanja in pomoči potrebne sile in sredstva za zaščito, reševanje in pomoč, poveljnik CZ odredi njihovo aktiviranje.

6.1.4. Spremljanje razmer

Vodja intervencije spremlja razmere na kraju nesreče in odloča o nadaljnjih ukrepih.

6.2. Pomoč v silah in sredstvih ter drugih oblikah pomoči

Glede na možnost nastanka velikih nesreč na območju OA, katere z razpoložljivimi silami in sredstvi za ukrepanje, s katerimi razpolagajo gasilske organizacije in občina, ne bi bilo možno obvladati, bi bila v takih primerih potrebna dodatna pomoč. Pomoč skladno z razvojem dogodkov se angažira postopno in sicer:

- 1) sosednje občine,
- 2) občine sosednjih regij (oz. državna pomoč) in
- 3) sosednje države (mednarodna pomoč).

Pomoč lahko glede na potrebe obsega:

- storitve strokovnjakov, reševalnih enot in služb,
- zaščitno in reševalno opremo,
- materialno pomoč.

Posamezni strokovnjaki, reševalne enote in službe ter materialna pomoč, se zberejo na mestu intervencije, ki ga določi vodja intervencije.

6.2.1. Presoja potreb po pomoči

Potrebe in upravičenost zahtev po pomoči, presojajo skladno z obsegom nesreče vodja intervencije oziroma poveljnik CZ na predlog vodje intervencije.

6.2.2. Odločanje o pomoči

Če je zaradi obsega in možnih nadaljnjih posledic nesreče potrebna pomoč:

- iz sosednjih občin, regije sprejme odločitev o tem in za pomoč zaprosi neposredno vodja intervencije oziroma poveljnik CZ,
- iz sosednjih držav pa zaprosi Vlada oziroma Poveljnik CZ Republike Slovenije, če z meddržavnimi sporazumi ni drugače dogovorjeno.

Prošnje za potrebno pomoč se posredujejo preko ReCO.

6.2.3. Sprejemanje pomoči

Pomoč sprejme neposredno vodja intervencije, ki poskrbi za ustrezne možnosti za delo in bivanje pripadnikov sil za zaščito in reševanje, ki nudijo pomoč.

7. UPRAVLJANJE IN VODENJE

7.1. Organi in njihove naloge

Organi upravljanja in vodenja varstva pred nesrečami v OA so:

- **Občinski svet** ureja in sprejema akte povezane z varstvom pred naravnimi in drugimi nesrečami na območju OA.
- **Župan** vodi zaščito, reševanje in pomoč ter odpravljanje posledic nesreč. Župan imenuje poveljnika Civilne zaščite za operativno-strokovno vodenje zaščite, reševanja in pomoči ob nesrečah.
- **Organi občinske uprave** opravljajo naloge za potrebe varstva pred nesrečami glede na svoje delovno področje oziroma svoje pristojnosti. V času nesreč nudijo organi občinske uprave podporo organom vodenja in silam za zaščito, reševanje in pomoč pri izvajanju zaščitnih ukrepov ter reševanju in pomoči.

7.2. Operativno vodenje

7.2.1. Operativno vodenje zaščite, reševanja in pomoči

Operativno vodenje zaščite, reševanja in pomoči v OA izvajajo:

- **Poveljnik civilne zaščite** (PCZ) operativno-strokovno vodi zaščito, reševanje in pomoč ob nesrečah. Namestnik PCZ ima v času odsotnosti PCZ vse pristojnosti PCZ in je za svoje delo odgovoren Županu.
- **Štab civilne zaščite** nudi strokovno pomoč pri vodenju ter opravlja druge operativno-strokovne naloge zaščite, reševanja in pomoči.
- **Vodja intervencije** je praviloma vodja gasilske enote, na območju katere je nesreča nastala, v kolikor ni drugače določeno v načrtih zaščite in reševanja oziroma ne določi drugače poveljnik Civilne zaščite. V kolikor na intervenciji sodeluje več različnih enot (gasilci, reševalci, policija,...) vodijo te enote samostojno njihovi vodje v skladu s pravili stroke in predpisi ter se oblikuje vodstvo intervencije. Vodja intervencije oziroma vodstvo intervencije vodi intervencijo v skladu z usmeritvami poveljnika CZ.

V občini vodi zaščito, reševanje in pomoč župan, ki za operativno-strokovno vodenje zaščite, reševanja in pomoči imenuje poveljnika Civilne zaščite občine. Štabi civilne zaščite nudijo PCZ strokovno pomoč pri vodenju. OŠCZ organizira svoje delo na osnovni lokaciji v upravni stavbi OA.

PCZ ob pomoči OŠCZ ob nesreči organizira naslednje delovne procese:

- operativno načrtovanje,

- organiziranje in izvajanje reševalnih intervencij iz občinske pristojnosti – dajanje obveznih usmeritev vodji intervencije,
- zagotavljanje logistične podpore intervencijskim silam za zaščito, reševanje in pomoč, ter
- opravljanje administrativnih in finančnih zadev.

PCZ lahko za izvedbo posameznih nalog ustanovi ustrezne delovne skupine ali druga začasna delovna telesa. PCZ lahko za vodenje posameznih intervencij zaščite, reševanja in pomoči določi vodjo intervencije.

PCZ mora ob nesreči čim prej vzpostaviti pregled nad stanjem na prizadetem območju, oceniti predvideni razvoj situacije, zagotoviti takojšnje ukrepanje z zagotovitvijo nujne reševalne pomoči. V tem pogledu tesno sodeluje z vodjo intervencije. Nato pa se osredotoči na izdelavo strategije ukrepanja za zagotovitev osnovnih pogojev za življenje, ki zajema določitev prednostnih nalog, človeške in materialne vire, operativne rešitve izvedbe zahtevnejših nalog, ter nosilce koordinacije.

OŠCZ zagotavlja potrebno logistično podporo reševalnim silam: zagotavljanje zvez, opreme, materialov, transporta, informacijske podpore, prehrane, zdravstvenega in drugega varstva.

Posledice nesreče se čim prej ustrezno dokumentira. Pri tem se po možnosti opravi tudi filmski in fotografski zapis. Prav tako je treba dokumentirati tudi vse odločitve poveljnika CZ in drugih organov.

7.2.2. Vodenje aktivnosti ob nesreči

Vodenje ukrepanja ob večjih nesrečah praviloma poteka na treh ravneh:

1) Operativna raven:

- **Lokacija:** Območje operativne ravni zajema neposredno mesto nesreče, katerega praviloma zavaruje (notranji obroč) policija ali gasilci. Na območju operativne ravni se nahajajo le izvajalci posameznih operativnih (interventnih) nalog.
- **Odgovornost:** Posamezne enote vodijo samostojno njihovi vodje v skladu s pravili stroke in predpisi. Aktivnosti na mestu nesreče vodijo predvsem vodja gasilske intervencije, vodja zdravstvene intervencije in vodja policijske intervencije, kateri tudi sestavljajo vodstvo intervencije. Glede na število udeleženih enot poteka vodenje individualno (vodja intervencije) ali štabno (vodstvo intervencije). V primeru, da je oblikovan krizni štab poteka vodenje v skladu z njegovimi usmeritvami.
- **Naloge:** Temeljna naloga na tej ravni je predvsem neposredno izvajanje operativnih aktivnosti.

2) Taktična raven:

- **Lokacija:** Območje taktične ravni zajema širšo okolico mesta nesreče, katerega praviloma zavaruje (zunanj obroč) policija.
- **Odgovornost:** Praviloma se na taktični ravni oblikuje krizni štab, v katerega so vključeni predstavniki vseh udeležencev na intervenciji (gasilci, policija, reševalci, civilna zaščita, lastnik infrastrukture oz. vodstvo prizadetega podjetja, pristojni strokovnjaki in drugi). Aktivnosti se izvajajo skladno z usmeritvami PCZ. Posamezni vodje na taktičnem nivoju so odgovorni za specifična geografska področja ali funkcije ter za nadzor nad dodeljenim osebjem.
- **Naloge:** Temeljna naloga na tej ravni je predvsem usmerjanje operativnih aktivnosti proti specifičnim ciljem. Na tej ravni se zagotavlja organiziranje zbirnega mesta za prihajajoče enote, organiziranje mesta za prevoze (evakuirani, ranjeni, mrtvi) ter po potrebi obveščanje medijev in javnosti.

3) Strateška raven:

- **Lokacija:** Območje strateške ravni zajema okolico izven mesta nesreče.
- **Odgovornost:** Delo na strateški ravni operativno-strokovno vodi občinski PCZ (ko nesreča zajame več občin prevzame to vlogo regijski PCZ; v primeru ko nesreča zajame več regij, prevzame to vlogo republiški PCZ), kateremu pomaga OŠCZ OA ter usklajuje aktivnosti z ostalimi udeleženci (gasilci, policija, reševalci, strokovnjaki, civilna zaščita, upravljalci infrastrukture). Aktivnosti se izvajajo skladno z načrtom zaščite in reševanja. Strateška raven zajema celotno vodenje intervencije ob nesreči in je v pristojnosti Župana (oziroma Vlade RS pri večjih intervencijah).
- **Naloge:** Temeljne naloge na tej ravni so predvsem: določitev strategije, ciljev in prioritet, zagotavljanje virov, načrtovanje. Na tej ravni se zagotavlja obveščanje medijev in javnosti, sprejem v bolnišnice in mrtvašnice, organiziranje sprejemnih centrov in informacijskih pisarn.

7.3. Finančna pooblastila

PCZ sme v primeru nesreče odrediti aktivnosti za zaščito, reševanje in pomoč v vrednosti in obsegu določenim **s pooblastilom župana, vendar do vrednosti, ki jih županu omogočajo občinski akti**. Za odobritev višjih sredstev je potrebno **soglasje občinskega sveta**. PCZ sme naročati aktivnosti za ZRP in zanje podpisovati račune, v kolikor si skladno s pooblastilom župana predhodno pridobi naročilnice (hranijo se v tajništvu Občine Ajdovščina, Cesta 5. maja 6/a).

Vodje intervencij odredijo aktivnosti, ki jih krijejo iz lastnih sredstev za izvajanje dejavnosti iz svoje pristojnosti.

Če je za uspešno in učinkovito izvedbo intervencije potrebno angažirati dodatne sile in sredstva, to odobri v skladu s svojimi pristojnostmi poveljnik CZ ali Župan.

7.4. Organizacija zvez

Pri operativnem vodenju aktivnosti za zaščito, reševanje in pomoč se uporabljajo naslednje vrste zvez:

- radijske zveze v sistemu zaščite in reševanja ZARE,
- javno telefonsko omrežje (navadno in mobilno),
- informacijsko-komunikacijsko omrežje Internet,
- zveze radioamaterjev,
- kurirske zveze (enote CZ).

Sistem radijskih zvez ZARE, ki ga uporabljajo organi vodenja in reševalne službe, temelji na uporabi določenega števila semidupleksnih kanalov preko repetitorja Trstelj ter vseh možnih simpleksnih kanalov.

Kanale za delo med uporabniki določi in dodeli ReCO. Uporabniki smejo uporabljati le tiste kanale, za katere so se dogovorili z ReCO, oziroma jim jih le-ta dodeli v primeru intervencije. V radijsko omrežje ZARE je vključen sistem enosmernega pozivanja oziroma tihega aktiviranja (pozivniki). Potrebno je zagotoviti, da se sporočila poslana na pozivnike operativnih gasilcev preusmerijo tudi na mobilne telefone.

Enote in službe ter druge organizacije, ki sodelujejo na intervenciji in ne uporabljajo sistema zvez ZARE, usklajujejo komuniciranje njihovi vodje z mesta vodstva intervencije (praviloma preko vodje gasilske intervencije) ter preko ReCO. Vsaka sodelujoča služba uporablja svoj sistem zvez in imenike.

8. UKREPI IN NALOGE ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI

8.1. Zaščitni ukrepi

Izvajajo se naslednji zaščitni ukrepi:

1. zavarovanje lokacije in/ali območja,
2. zavarovanje infrastrukturnih naprav in napeljav,
3. umik prizadetega in ogroženega prebivalstva ter evakuacija,
4. nastanitev in oskrba,
5. preventivni gradbenotehnični posegi,
6. posebni preventivni tehnični ukrepi,
7. urejanje prometa,
8. spremljanje dinamike plazenja.

ZAŠČITNI UKREP	NALOGE	IZVAJALCI
Zavarovanje lokacije in/ali območja	Fizično in tehnično zavarovanje objekta, lokacije in/ali območja nesreče	Vodja intervencije
	Preprečitev dostopa nepooblaščenim osebam in sredstvom	
Zavarovanje infrastrukturnih naprav in napeljav	Izklop vodovodnih inštalacij	– Vodja intervencije – Pooblašcene strokovne organizacije
	Izklop plinskih inštalacij	
	Izklop električnih inštalacij	
	Izklop ogrevalnih inštalacij in naprav	
	Umik ali drugačno zavarovanje naprav in napeljav z nevarnimi in eksplozivnimi snovmi	
Umik prizadetega prebivalstva in evakuacija	Izvedba umika na varno lokacijo po določitvi vodje intervencije	Glej točko 8.1.1.
Nastanitev in oskrba		Glej točko 8.1.1.
Preventivni gradbeno tehnični posegi	Preventivni ukrepi po priporočilih strokovnjakov	Vodja intervencije Geolog Gradbeno podjetje
	Sprotni odvoz zemljin s plazu	
Posebni preventivni gradbeno tehnični posegi	Vstop v stanovanje	Poveljnik CZ
	Porušitve objekta	
Urejanje prometa	Spremljanje ogroženosti prometnih komunikacij	Dežurna služba na plaz
	Izdajanje obvestil in navodil o ogroženosti in prevoznosti prometnih komunikacij	Dežurna služba na plaz, ReCO, javni mediji

	Zavarovanje neprevoznih odsekov in označitev obvozov	KSD+Cestno podjetje Gorica
	Urejanje prometa na obvoznih odsekih (po potrebi)	Policija
Spremljanje dinamike plazenja	Uvedba dežurne službe za spremljanje dinamike plaz	GRC
	Spremljanje hitrosti premikov, smeri in obsega gibanja plaz	Dežurna služba na plaz

8.1.1. Evakuacija

Evakuacija ogroženih in prizadetih prebivalcev se izvaja, če ni mogoče z drugimi ukrepi zagotoviti njihove varnosti. Evakuacijo lahko odredi župan, v nujnih primerih pa tudi poveljnik CZ. Če je nevarnost huda in neposredna, določi območje evakuacije vodja intervencije, v skladu z vrsto in obsegom nevarnosti.

Evakuacijska zbirališča in sprejemališča so namenjena le tistim prebivalcem, ki se po obvestilu za evakuacijo ne morejo umakniti sami, s svojimi ali javnimi prevoznimi sredstvi. Če je nevarnost huda in neposredna, določi evakuacijska zbirališča in poskrbi za seznanitev evakuirancev, vodja intervencije glede na okoliščine. V primeru daljšega razvoja dogodkov, določi evakuacijska zbirališča PCZ.

Evakuacijo praviloma izvedejo evakuirani z lastnimi prevoznimi sredstvi. Po potrebi se organizirajo za ta namen avtobusni prevozi. Vozila za prevoz lahko v primerih hude neposredne nevarnosti zahteva vodja intervencije, v vseh drugih primerih pa PCZ.

OA zagotovi zatočišče in nujno oskrbo občanom, ki so zaradi naravne ali druge nesreče ostali brez doma ter sredstev za preživetje in ki se zaradi ogroženosti zadržujejo zunaj svojega prebivališča. Organi občinske uprave opravljajo naloge glede nastanitve in oskrbe glede na svoje delovno področje oziroma svoje pristojnosti.

Začasno nastanitev odreja PCZ, nastanitev pa se zagotavlja le, če morajo biti prebivalci evakuirani več kot šest ur ponoči in v primeru zelo slabega vremena.

8.2. Naloge zaščite, reševanja in pomoči

Ob zemeljskih plazovih se izvaja predvsem naslednje naloge zaščite, reševanja in pomoči:

Naloga zaščite, reševanja in pomoči	Izvajalci
prva medicinska pomoč	- javna zdravstvena služba - enote prve pomoči CZ
pomoč ogroženim in prizadetim prebivalcem	- javna služba socialnega varstva - pogodbene prostovoljne enote
gašenje in reševanje ob požarih	- gasilska služba
reševanje iz ruševin	- gasilska javna služba - pogodbene poklicne enote - enote tehničnega reševanja CZ
zagotavljanje osnovnih pogojev za življenje	- izvajalci javnih služb (oskrba s pitno vodo, zdravstveno varstvo, veterinarska služba, elektro, vzdrževanje javnih cest,..)

UKREPI ZA REŠEVANJE IN POMOČ	NALOGE	IZVAJALCI
Iskanje zasutih ljudi	Lociranje možnih točk zasutih	Vodja intervencije po posvetu s pričami, domačini in drugimi
	Gradbenotehnični posegi - izkopi	KSD, gradbeno podjetje
Prva pomoč	Pomoč poškodovanim	Zdravstvene organizacije
Reševanje premoženja	Reševanje vrednejših predmetov in premoženja iz objektov ali območja nesreče	- gasilska javna služba - enote tehničnega reševanja CZ
	Umik premoženja na varno lokacijo	- gasilska javna služba - enote tehničnega reševanja CZ
	Evakuacija premoženja	- gasilska javna služba - pogodbene poklicne enote - enote tehničnega reševanja CZ
Posebni tehnični ukrepi	Odstranitev ovir, ki onemogočajo uspešno intervencijo	Poveljnik CZ
	Uporaba tujega zemljišča za izvajanje ZRP	
	Porušitve objekta	
	Posek drevja	

Projekt je sofinanciran iz Programa INTERREG V-B Adriatic-Ionian ADRION Programme 2014-2020, Second Call for Proposal – Priority Axis

Urejanje prometa	Izdajanje obvestil in navodil o ogroženosti in prevoznosti prometnih komunikacij	Vodja intervencije, ReCO, javni mediji
Intervencijska sanacija in odprava drugih posledic nesreč	Zagotavljanje dodatne gradbene in druge mehanizacije za izvedbo nalog zaščite in reševanja	Poveljnik CZ, glej točko 8.2.1.
	Zagotavljanje druge potrebne tehnične opreme za izvedbo operativnih reševalnih nalog	Poveljnik CZ+GRC, glej točko 8.2.1.
	Aktiviranje komisije za ugotavljanje in odpravljanje posledic naravnih in drugih nesreč	Poveljnik CZ

P– 8	Seznam humanitarnih organizacij
P– 9	Pregled centrov za socialno delo
P–10	Pregled zdravstvenih domov, zdravstvenih postaj in reševalnih postaj

8.2.1. Sanacijski ukrepi

Takoj po sproženju plazju navadno nastanejo izredne razmere, posebno kadar plaz ogroža stanovanjske objekte, prometno in drugo infrastrukturo. Prva naloga je, da se na podlagi ugotovljenih razmer pri ogledu plazenja predvidi začasne sanacijske ukrepe:

- preusmeritev dotokov površinskih vod na telo plazju,
- odvajanje vod iz telesa plazju s površinskimi jarki,
- na manjših plazovih prekrivanje plazju s foljo za preprečevanje omočenja plazine,
- lokalna zemeljska dela na območjih, kjer so ogroženi objekti,
- zaščita objektov z lesenimi deskami in odri.

Začasne izredne ukrepe se izvajajo, dokler vladajo neugodne vremenske razmere oziroma dokler je plazina v hitrem premikanju. Kadar plazenje zajema večje gmote v gibanju, začasni ukrepi ne morejo bistveno upočasniti plazenja in k sanaciji zato pristopimo šele po umirjanju premikov.

Najbolj pogosti sanacijski ukrepi so:

1. preusmeritev zemeljskih mas,
2. odvajanje površinskih vod in drenaža,
3. stabilizacija tal,
4. gradbeni posegi.

9. OSEBNA IN VZAJEMNA ZAŠČITA

Osebna in vzajemna zaščita obsega vse ukrepe za preprečevanje in ublažitev posledic nesreče, ki je prizadela prebivalce, za zaščito njihovega zdravja in življenja ter varnost njihovega imetja.

Če nevarnost nesreče in njene posledice lahko ogrozijo ljudi in živali, pristojni za ZRP na OA s PCZ pristopijo k organiziranju, razvijanju in usmerjanju osebne in vzajemne zaščite. V ta namen lahko organizirajo ustrezno svetovalno službo, ki jo praviloma opravljajo prostovoljci, zlasti psihologi, sociologi, socialni delavci, zdravstveni delavci, strokovnjaki za zaščito in reševanje ter drugi.

Občani morajo izvajati v okviru osebne in vzajemne zaščite naslednje aktivnosti:

- organizirati in izvajati ukrepe za osebno in vzajemno zaščito (samozaščito, samopomoč in vzajemno pomoč),
- vzdrževati objekte za zaščito pred vojnimi in drugimi nevarnostmi (zaklonišča, zaklonilnike in druge prostore),
- nabavljati sredstva in opremo za osebno in skupinsko zaščito ob nesrečah,
- izvajati ukrepe za zaščito, reševanja in pomoči.

10. OCENA ŠKODE IN ODPRAVA POSLEDIC

Škodo ob nesrečah ocenjujejo državne in regijske komisije za ocenjevanje škode. Ravno tako te komisije pripravljajo predloge za odpravo posledic nesreč. Škoda se oceni tako, da oškodovanci zberejo dokazila o škodi, ki so jo utrpeli zaradi nesreče in jo predložijo pristojni komisiji v oceno in potrditev. Ocenjevanje škode se začne na podlagi sklepa Uprave RS za zaščito in reševanje. Materialno škodo in druge posledice nesreč komisije ocenjujejo na podlagi predpisane metodologije. Ocenjevanje škode poteka v skladu z:

- Zakonom o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami (Ur.l. RS, št. 51/06, 97/10 in 21/18 – ZNOrg);
- Zakonom o odpravi posledic naravnih nesreč (Ur.l. RS, št. 114/05, 90/07, 102/07, 40/12 – ZUJF, 17/14);
- Uredbo o metodologiji za ocenjevanje škode (Ur.l. RS, št. 67/03, 79/04, 33/05, 81/06, 68/08).

Škodo lahko opišejo in ocenijo tudi občinske komisije za ocenjevanje škode, če jih za to pooblasti URSZR.

Zaradi morebitnih nevarnosti za okolje, oziroma ugotovitve kolikim prebivalcem je potrebno zagotoviti začasno prebivališče, je treba po zaključeni intervenciji, v kateri so bili poškodovani gradbeni objekti, čim prej ugotoviti stanje objektov. Ocenjevanje poškodovanosti in uporabnosti objektov zajema:

- pregled in ocenitev poškodovanosti gradbenih objektov,
- ocenitev njihove uporabnosti,
- priprava predloga nujnih gradbenih ukrepov.

Praviloma posledice nesreč na premoženju odpravlja lastnik le teh. Občina in država lahko za obnovo poškodovanega ali uničenega premoženja v zasebni lasti dodelijo sredstva upravičencem na podlagi ocene neposredne škode na stvareh. Sredstva za odpravo posledic nesreč se dodeljujejo brez obveznosti vračanja.

Odpravljanje posledic nesreč na območju občine vodi Župan. O uporabi občinskih sredstev za odpravljanja posledic nesreč odločata Župan oziroma Občinski svet skladno s predpisi o javnih financah.

Vlada RS vodi odpravljanje posledic velikih nesreč. O uporabi državnih sredstev za odpravljanja posledic velikih nesreč odloča Državni zbor RS.

11. RAZLAGA POJMOV IN OKRAJŠAV

Pojmi in okrajšave, ki se uporabljajo v načrtu so:

CZ	Civilna zaščita
GRC	Gasilsko reševalni center Ajdovščina
OŠCZ	Občinski štab za Civilno zaščito
OA	Občina Ajdovščina
OKC PU	Operativno-komunikacijski center Policijske uprave
KSD	Komunalno stanovanjska družba Ajdovščina
NMP	Nujna medicinska pomoč
P	Priloge načrta
PCZ	Poveljnik civilne zaščite
PGD	Prostovoljno gasilsko društvo
ReCO	Regijski center za obveščanje
URSZR	Uprava RS za zaščito in reševanje
ZARE	Sistem radijskih zvez zaščite in reševanja
ZRP	Zaščita, reševanje in pomoč
ZU	Zaščitni ukrepi
ZVPNDN	Zakon o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami

12. UPORABLJENA LITERATURA

- doc. dr. Mihael Ribičič; *Zemeljski plazovi, hribinski podori, drobirski tokovi*; Gradbeni inštitut ZRMK

13. DODATKI IN PRILOGE K NAČRTU

Priloge k temu načrtu so:

- P – 1** Društva s področja ZRP
- P – 2** Gospodarske družbe, zavodi in druge organizacije, ki se vključujejo v sistem ZRP glede na dejavnost, ki jo opravljajo
- P – 3** Seznam odgovornih oseb OA
- P – 4** Seznam delavcev za ZRP v OA
- P – 5** Podatki o poveljniku CZ in njegovem namestniku
- P – 6** Seznam članov OŠCZ
- P – 7** Podatki o GRC in PGD
- P – 8** Seznam humanitarnih organizacij
- P – 9** Pregled centrov za socialno delo
- P – 10** Pregled zdravstvenih domov, zdravstvenih postaj in reševalnih postaj
- P – 11** Pregled sredstev javnega obveščanja
- P – 12** Program usposabljanja, urjenj in vaj
- P – 13** Navodilo za vzdrževanje in razdelitev načrta

Skupne priloge:

1. Načrt za aktiviranje in obveščanje izvajalcev ukrepov zaščite in reševanja v OA